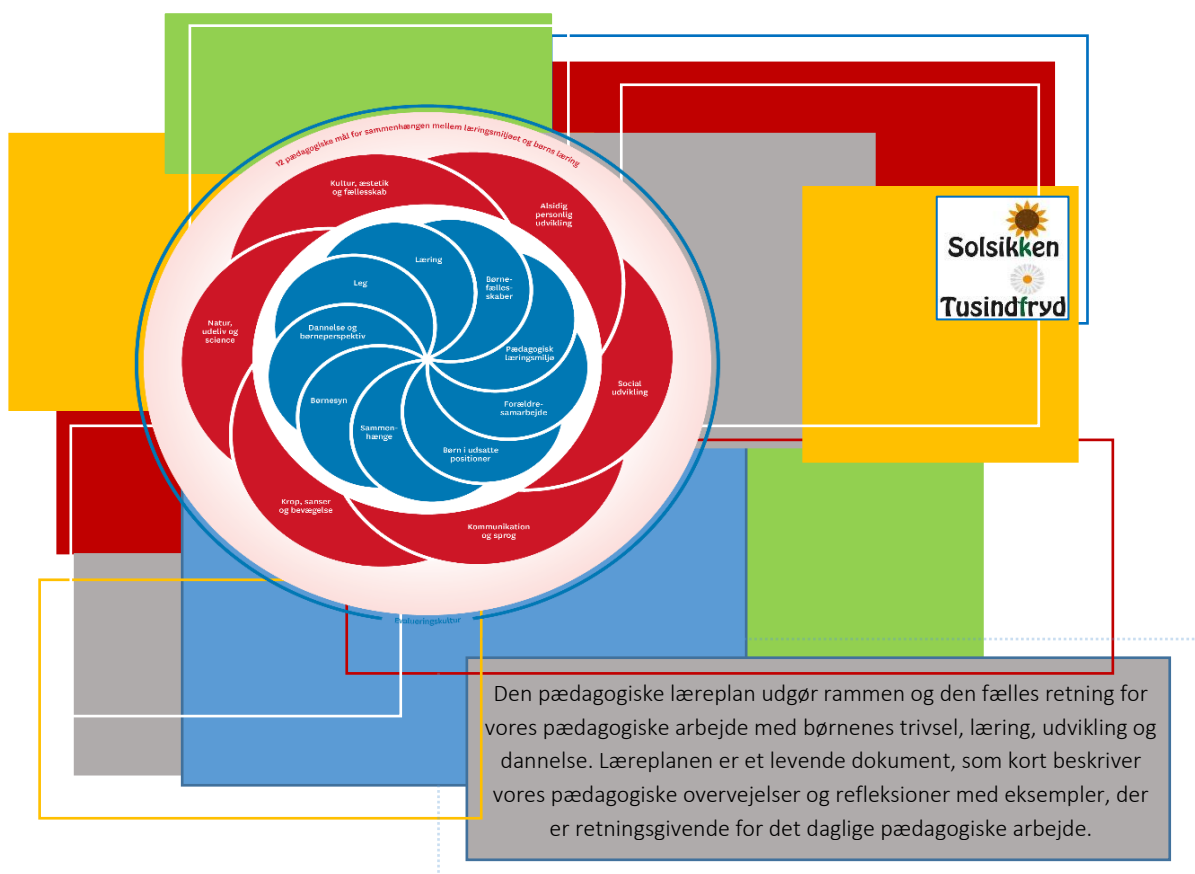

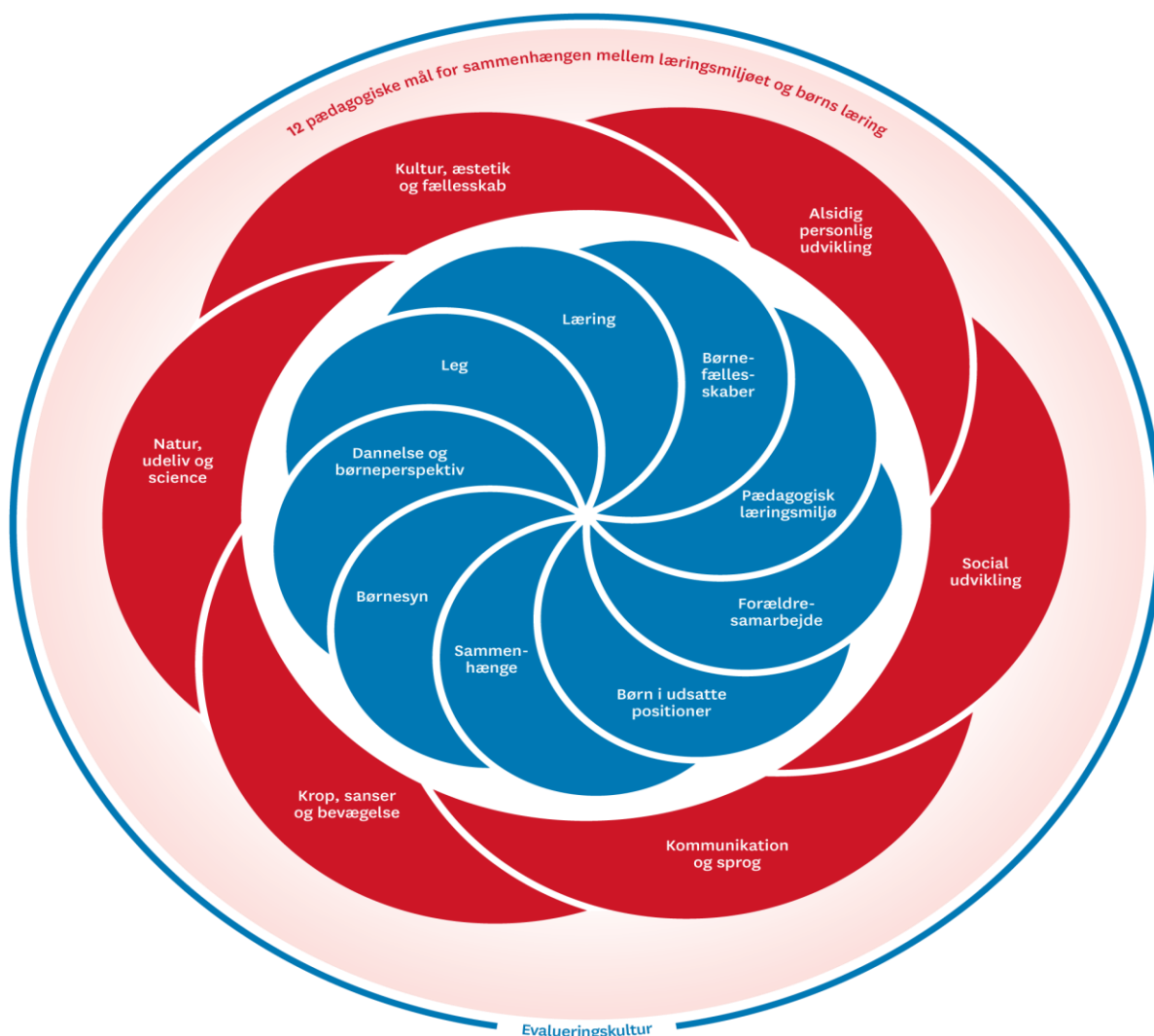
Pædagogisk læreplan for Aldersint. Inst. Solsikken og Tusindfryd i Egtved

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi.....	4
Pædagogisk grundlag.....	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Børnesyn i Solsikken/Tusindfryd	6
Dannelse og børneperspektiver i Solsikken/Tusindfryd.....	7
Leg og Læring i Solsikken/Tusindfryd	7
Børnefællesskaber i Solsikken/Tusindfryd	8
Pædagogisk læringsmiljø.....	8
Det pædagogiske leg-læringsmiljø hele dagen i Solsikken/Tusindfryd	9
Samarbejde med forældre om børns læring.....	10
Forældresamarbejde i Solsikken/Tusindfryd.....	10
Børn i udsatte positioner.....	11
Børn i udsatte positioner i Solsikken/Tusindfryd	11
Sammenhæng til børnehaven og børnehaveklassen	12
Den gode overgang i Solsikken/Tusindfryd – sammenhænge i børns liv.....	12
<i>Fra Vuggestue til Børnehave</i>	12
<i>Fra Børnehave til skole</i>	13
Inddragelse af lokalsamfundet	13
Inddragelse af lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn i Solsikken/Tusindfryd	14
De seks læreplanstemaer	14
<i>Alsidig personlig udvikling</i>	15
<i>Social udvikling</i>	17
<i>Kommunikation og sprog</i>	18
<i>Krop, sanser og bevægelse</i>	20
<i>Natur, udeliv og science</i>	21
<i>Kultur, æstetik og fællesskab</i>	23
Evalueringskultur.....	24
Udvikling og kvalificering af det pædagogiske læringsmiljø	24
Pædagogiske forløb med læreplanstemaer	25
Pædagogisk dokumentation	25
Evaluering	26

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Hvem er vi

Den integrerede institution Solsikken/Tusindfryd er et børnehus beliggende i Egtved med stærke lokale fællesskaber, hvor børnehuset samarbejder på tværs af forskellige fællesskaber.

I vores dagsinstitution er der 14 vuggestuebørn og 92 børnehavebørn. Vi har gode udearealer, og vi prioriterer mange aktiviteter i lokalområdet og i naturen, som ligger lige omkring vores huse.

Børnehuset er 2 fysisk adskilte huse. I Solsikken er der vuggestue og de mindre børnehavebørn, og i Tusindfryd er de ældste børnehavebørn og førskolebørnene. Aldersopdelingen giver mulighed for at skabe et målrettet og udviklende læringsmiljø for børnene med det store udviklingsspring, der er fra barnet starter i vuggestue, og til det er tre år og skal i børnehave i Solsikken og som ældste børnehavebørn/førskolebarn i Tusindfryd.

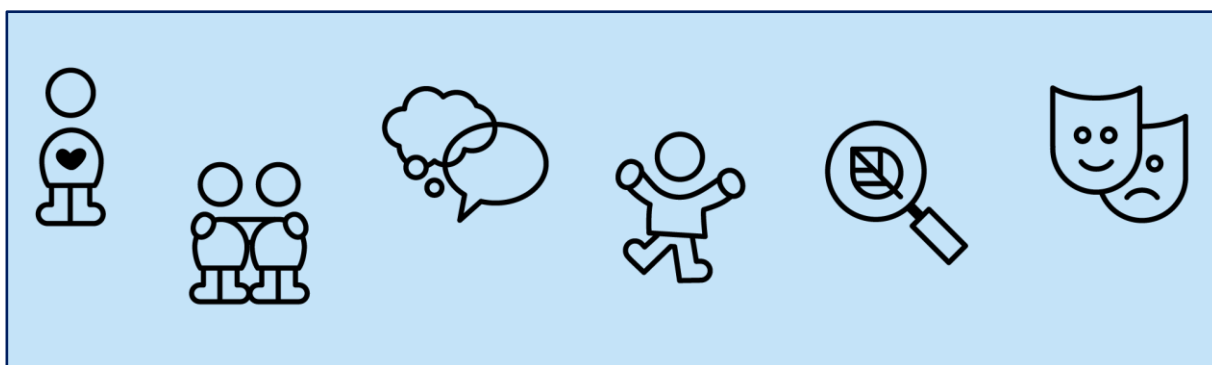
I begge huse er vi optaget af skabe de bedste muligheder for lærerig leg og betydningen af inkluderende børnefællesskaber, der styrker børnenes trivsel, udvikling og dannelse. I Solsikken/Tusindfryd handler inkluderende sociale fællesskaber om at høre til og være en del af et fællesskab med andre børn og voksne og hermed blive respekteret for den forskellighed hver enkelt bidrager med. Vi har en tryk og åben atmosfære med rum for liv, forskellighed og udvikling, hvor hver enkelt familie og barn mødes med respekt, anerkendelse og nærvær.

Samværsformen og læringsmiljøet i vores institution er styret af klare pædagogiske værdier og en vision, der er båret af faglighed, et medejerskab og ansvar hos den enkelte.

VISION i Solsikken/Tusindfryd:

Vi vil udvikle barnets dannelse, livsduelighed og sociale kompetencer, så det kan indgå i betydningsfulde fællesskaber samt se og bruge hinandens forskelligheder og talenter.

Vi vil udvikle robuste selvstændige børn, anerkende deres følelser og skabe en positiv selvforståelse.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer” er:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber
- Pædagogisk læringsmiljø
- Forældresamarbejde
- Børn i udsatte positioner
- Sammenhæng til børnehaveklassen

”Nogle elementer i form af f.eks. børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som f.eks. arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesyn i Solsikken/Tusindfryd

At være barn her i Solsikken/Tusindfryd har værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på et godt voksenliv, men at barndommen skal værdsættes og støttes. Børn skal have en aktiv rolle i sin egen hverdag i institutionen.

I det gode børneliv er der plads til tid og ro til at være barn. Vi ser børn som værende kompetente og selvstændige samtidig med, at de har behov for passende udfordringer, positive forventninger og tillid i en tryk relation, hvor børnene bliver set, hørt og forstået.

Børn, der oplever anerkendelse og samhørighed i forpligtende, omsorgsfulde og givende fællesskaber, har bedre muligheder for trivsel, læring, dannelse og udvikling. Vi tager afsæt i, at børns intentioner altid er rettet mod samarbejde og det at være en del af fællesskabet - også når barnet har brug for rum til sig selv. Det er altid de voksnes ansvar at imødekomme, forstå og skabe ramme for dette.

Børns forudsætninger og potentiale for udvikling og læring er dynamisk og næres og understøttes i samspil med andre i det miljø, som barnet er en del af. Børnene kan med udgangspunkt i dette og deres ressourcer støttes og guides til deltagelse, udvikling og læring gennem gode leg- og læringsmiljøer.

Vi skaber gode leg- og læringsmiljøer, hvor der er plads til spontanitet, medbestemmelse og rum, for at hvert barn kan udvikle sig i eget tempo. I leg- og læringsmiljøerne er der rammer og rum til at fremme de børneinitierede lege, der værner om børns fantasi, virkelyst og initiativ. Børnene er aktive medskabere af egen læring og udvikling, og børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer ved planlagte aktiviteter, spontant opstået situationer, leg og rutinesituationer.

I barnets vuggestue- og børnehaveliv skal barnet lære verden at kende og udvikle de personlige og grundlæggende kompetencer, der gør, at det med integritet kan begå sig i den.

Derfor ønsker vi at understøtte børnene i at opleve sig som:

- selvstændige, nysgerrige og værdifulde med en oplevelse af selvværd
- aktive, kommunikative, empatiske, og eksperimenterende
- inkluderende, sociale og i stand til at sige til og fra ift. egne grænser

Dannelse og børneperspektiver i Solsikken/Tusindfryd

Børns dannelse foregår i et globaliseret og demokratisk samfund, som er i konstant udvikling og dermed også den kultur, som de er en del af.

Det betyder, at gamle faste strukturer i samfundet, normer, traditioner og værdier ikke længere er givne men derimod under konstant påvirkning af medier, reklamer og andre kulturer, der bliver integreret i vores kultur.

Denne samfundsudvikling giver det enkelte individ en mangfoldighed af valgmuligheder og påvirkninger i dannelsen af egen identitet og de fællesskaber, det indgår i. Dette fordrer en evne til at kunne forholde sig reflektivt og åbent og skabe sin egen livshistorie med en oplevelse af sammenhæng og mening.

Dannelsesprocesser og demokrati skal indtænkes i institutionslivet og pædagogisk praksis, så børnenes stemmer og indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne medtages, og børnene inviteres til aktiv deltagelse i demokratiske sammenhænge.

Børnenes vej gennem børnelivet er en dannelsesproces, hvor barnet skal danne sit selv, sin identitet og tilegne sig forskellige kompetencer, viden og værdier for at kan blive til et helt menneske. **At være nogen – for at blive noget!**

Det er en vigtig værdi for os, at børnene så tidligt som muligt understøttes i at sætte deres egne spor og være aktive medskabere af deres eget liv. Det betyder, at alle børn skal føle sig set, hørt og forstået og opleve sig som en værdifuld og bidragende del af fællesskabet. Alle børn skal have mulighed for at have medindflydelse på egen udvikling og læring inden for de rammer, som de voksne har ansvaret for at sætte.

I Solsikken/Tusindfryd fremmer vi børns dannelse, hvor vi forstår begrebet som en dybere form for læring. Den dybere form for læring og dannelse kan foregå igennem projekt/tema f.eks. Egtvedpigens 100 års jubilæum af fundet, besøg på plejehjemmet, børnesamlinger, omgangsformer, indgå i forskellige fællesskaber og aktiviteter på tværs af alder, køn og kultur. I det pædagogiske læringsmiljø skal det dannende indhold være meningsfuldt og udfordre børnene med udgangspunkt i et børneperspektiv uanset, om det er hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenstyret forløb.

Leg og Læring i Solsikken/Tusindfryd

I Solsikken/Tusindfryd forstår vi leg og læring i sammenhæng og helhed - som lærende leg og legende læring. Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Når vi forstår leg og læring som en helhed, inddrager det pædagogiske personale børnenes perspektiver, og der lægges vægt på selve læringsprocessen og hvad, der giver mening for børnene. Leg og læring foregår i relationer, interaktion og i de sociale fællesskaber. Læring sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, vokseninitierede lege og aktiviteter og i hverdagens rutinesituationerne.

Læring er en dynamisk proces, der finder sted hele tiden uanset, om de voksne er klar over det, har set det eller planlagt det, så foregår der læreprocesser hos børnene. Børn lærer i forskellig tempo, og vi skal forstå børnenes forskellighed som en læringsbetingelse. Læringsprocesserne kan både tage udgangspunkt i børnefællesskabet eller det enkelte barn og den nærmeste zone for udvikling, og vil derfor altid være under forandring.

Børn leger og lærer ved at udforske og være nysgerrige med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål - samtidigt fremmes børns læring ved at turde at begå fejl, øve sig, famle og slippe fantasien løs.

Leg udvikles i samspil med det læringsindhold, som det pædagogiske personale giver barnet mulighed for at erfare, så på den måde er leg og læring afhængige af hinanden. Når legen og læringen giver bedre deltagelsesmuligheder for barnet og samspillet i børnefællesskabet, kan legen blive lærerig.

I Solsikken/Tusindfryd kan børn slet ikke lade være med at lege og lære, og børns spontane og børneinitierede lege har betydelig plads i hverdagen. Legen skal nogen gange rammesættes, støttes og guides, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn. Det pædagogiske personale bruger børnenes legeindhold som pejlemærke for, hvad der optager dem, og hvad der kan være af udfordringer for deres udvikling og læring. At følge børnenes spor og deres legeindhold vil derfor være en oplagt mulighed for at arbejde videre med det i planlagte vokseninitierede lege eller læringsaktiviteter.

Legen er barndommens vigtigste aktivitet, og vi prioriterer tid til nærvær, og de voksne følger børnene med deltagelse i deres lege i børnefællesskaberne. Vi understøtter legene i forskellige inkluderende fællesskaber, hvor der er mulighed for fordybelse i små legegrupper med udvikling af personlige- og sociale kompetencer.

BEDRE TIL AT VÆRE – BEDRE TIL AT LÆRE

Børnefællesskaber i Solsikken/Tusindfryd

Alle børn skal have mulighed for at deltage i sociale fællesskaber, hvor de kan opleve at høre til, og hvor de kan bidrage værdifuldt i fælles lege, samvær og aktiviteter. Vi skaber og styrker inkluderende, differentierede og betydningsfulde børnefællesskaber, hvor vi opfatter forskellighed som en ressource, og vi understøtter børnenes muligheder for deltagelse. Alle børn kommer med forskellige forudsætninger, behov og kompetencer, og det er en opgave for det pædagogiske personale at skabe en balance mellem individ og fællesskab i institutionen. Relationer og venskaber er afgørende, hvor børnene bliver set, hørt og respekteret som en værdifuld og bidragende del af fællesskabet. I børnefællesskaberne er der rum til alle nye relationer og muligheder for at afprøve forskellige positioner, der giver øget mulighed for trivsel og udvikling.

Det pædagogiske personale er ansvarlige og fælles om at skabe rammer og betingelser for børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskaberne, da al leg, læring, trivsel og udvikling sker i samspil og relation med andre børn og voksne. Der rammesættes og justeres meningsfulde lege og aktiviteter i leg- og læringsmiljøerne gennem hele dagen, hvor kvaliteten af relationer og interaktioner er afgørende og har størst værdi for børnenes udvikling og trivsel.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Det pædagogiske lege-læringsmiljø hele dagen i Solsikken/Tusindfryd

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og udvikling og skal være til stede i Solsikken/Tusindfryd hele dagen.

I arbejdet med børnene i institutionen skaber vi pædagogiske lege-læringsmiljøer, der i sin helhed understøtter trivsel, udvikling, læring og dannelse for alle børn. Det betyder, at det pædagogiske læringsmiljø er både børnenes leg, planlagte vokseninitierede lege og aktiviteter, spontane aktiviteter, daglige rutinesituationer ved frokost, at tage tøj af og på i garderoben og støttes i selvhjulpenhed, tale med barnet, mens det får skiftet ble ect.

Vi har løbende blik for, hvordan praksis kan rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så børnene får de bedste betingelser for at trives, at udvikle sig og lære. Det er et miljø, hvor børnene støttes i at sige til og fra og indgå både i kendte og nye sammenhænge med andre børn og på tværs af institutionen, ligesom det har betydning for den kommunikative og sproglige udvikling, at der er et rigt sproglig miljø.

Det pædagogiske personale har både fokus på det enkelte barn og på børnegruppen i sin helhed, og vi skaber udviklende lege-læringsmiljøer med udgangspunkt i både barnets eget perspektiv, dets trivsel og udvikling, og de muligheder fællesskabet tilbyder. Med faglighed, viden og engagement involverer vi os i børnenes initiativer og skaber en tryk ramme og nye muligheder for deres erfaringsdannelse alt efter alder og udvikling.

Vi har fokus på børnenes nærmeste udviklingszone, og vi arbejder bevidst med tilknytning, mentalisering og relationer. Vi understøtter børnene i dét, de er optagede af i deres deltagelsesmuligheder og dét, de har brug for med den alder, de har og de behov, der naturligt hører til. På den måde kan vi, med udgangspunkt i børnenes initiativer, give dem relevante udfordringer, gode aktiviteter og støttende samvær. Nøgleord for os i samspillet med både børn og voksne er nærvær, ligeværd, respekt og anerkendelse.

Med udgangspunkt i en indlevelse i og forståelse af barnets eget perspektiv, dets intentioner, følelser og handlinger, støtter og guider vi børnene til at indgå i fællesskabet og aktiviteterne, som det pædagogiske lege-læringsmiljø tilbyder.

I det pædagogiske læringsmiljø er vi bevidste om betydningen af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Vi indretter rummene, så børnene bliver inspireret til leg ved at synliggøre forskellige legemiljøer via billeder på væggene, reoler, kurve, forskellige materialer og farver ect. så miljøet virker stimulerende og inspirerende. Samspillet mellem børn og voksne kendetegnes ved gensidig respekt, tolerance og gode omgangsformer herunder, om børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden og acceptere hinandens forskellighed. Vi bruger aktivt legepladsen og de omkringliggende naturområder. Alle børn har deltagelsesmuligheder i større og i mindre fællesskaber.

Et kvalificeret pædagogisk lege-læringsmiljø fordrer høj faglighed og et kontinuerligt arbejde med udvikling af både pædagogikken og vores personlige og professionsfaglige kompetencer. Feedback, vidensdeling og fælles dialog er nøgleord i den sammenhæng.

Vi arbejder med indsatsområder i forhold til læreplanen og det pædagogiske arbejde, hvor vi finder, undersøger og evaluerer pædagogiske fokuspunkter fra vores pædagogiske praksis. På den måde er vi reflekterende både i forhold til vores praksis, rammerne for vores arbejde, samværsformen og de krav, der stilles indadtil i forhold til vores profession.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Forældresamarbejde i Solsikken/Tusindfryd

Det er vigtigt, at forældre og personale har et godt, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde, hvor vi hjælper hinanden med og tager et fælles ansvar for at skabe et godt liv for barnet.

Vi forstår samarbejdet med forældrene som en ressource med inddragelse af forældrenes forskellige opfattelser, perspektiver og personalets faglighed, hvor vi alle bidrager til barnets gode og trygge opvækst med barnets behov og udvikling i centrum.

Derfor lægger vi stor vægt på en god daglig kontakt, da det er af stor betydning for barnets tryghed og trivsel i institutionen. Ved modtagelse og afhentning af det enkelte barn er der en fælles forventning om, at både forældre og personale orienterer hinanden om de oplevelser fra hjemmet eller institutionen, der kan have betydning for barnets dag og dets trivsel.

I samarbejdet ønsker vi en god og konstruktiv dialog mellem forældre og personale, hvor der er åbenhed og lydhørhed over for hinanden. Vi ønsker, der skal være tydelighed omkring gensidige forventninger og gensidige tilbagemeldinger både i forhold til dét, der er godt og mindre godt. Det betyder også, at vi har en forventning om, at tvivlsspørgsmål, bekymringer el.lign. altid vil blive vendt med personalet og eventuelt leder, sådan der skabes medvidenhed, og vi kan understøtte det fremtidige samarbejde bedst muligt.

Det pædagogiske personale står til rådighed for forældrene med viden og faglighed og vil altid åbent og ærligt i en gensidig dialog sparre og vejlede omkring barnets trivsel, udvikling og tvivlsspørgsmål, der kan bekymre eller optage forældrene.

Samarbejdet med forældrene i forhold til at understøtte barnets læring i familien kan bestå i, at kontaktpædagogen vejleder forældrene om, hvordan de kan bidrage positivt til barnets læring og udvikling f.eks. udvikle sprog ved højtlesning, synge med barnet og generel opdragelse. Personalet har tavshedspligt med alt, der vedrører børn og forældre.

Når vi modtager et nyt barn i institutionen, vil der være en kontaktpædagog, som er den gennemgående person for barnet og familien. I overgangen fra vuggestue til børnehave og fra Solsikken til Tusindfryd vil der foregå et samarbejde mellem kontaktpædagogerne, så vi forsat understøtter barnets trivsel og udvikling i samarbejdet med forældrene.

Det er kontaktpædagogen, der byder den nye familie velkommen til en opstartssamtale, hvor vi taler om barnets og familiens trivsel og udvikling til barnet starter i institutionen.

Kontaktpersonen har det primære ansvar for at følge barnets trivsel og udvikling på tæt hold og får igennem en tillidsfuld og tæt relation ansvaret for løbende at informere forældrene om barnets liv, udvikling, trivsel og læring i institutionen.

Lederen og den pædagogiske leder vil også være en del af forældresamarbejdet om børnenes trivsel, udvikling og læring via møder og samtaler sammen med kontaktpædagogen, hvor barnets trivsel og udvikling sættes på dagordenen. Lederne vil arbejde med vejledning og sparring til det pædagogiske personale.

I forældresamarbejdet omkring barnets trivsel og udvikling er der mulighed for sparring og rådgivning og konsultative møder med tværfaglige samarbejdspartere som f.eks. tale/høre konsulent, social faglig rådgiver, pædagogisk rådgiver og psykolog. Igennem dette tværfaglige samarbejde kan barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring understøttes på tværs af hjem og institution.

I forældresamarbejdet om børns læring og udvikling forstås netop et samarbejde, hvor institution som forældre har ansvaret. Forældrene har også et ansvar for at samarbejde med institutionen og i øvrigt holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i forhold til barnets og børnefællesskabets trivsel og udvikling.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Børn i udsatte positioner i Solsikken/Tusindfryd

Det pædagogiske lege-læringsmiljø i Solsikken/Tusindfryd skal understøtte alle børn og tage højde for at trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes hos børn i udsatte positioner. Alle børn har ret til at blive mødt med positive forventninger og indgå i betydningsfulde fællesskaber.

Kvaliteten af relationen og interaktionen mellem barn og voksen er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det er det pædagogiske personale, der eventuelt sammen med relevante tværfaglige samarbejdspartere et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet.

I hverdagens praksis er der perioder, hvor den pædagogiske rådgiver sammen med det pædagogiske personale indgår i praksis. Netop for at understøtte og udvikle de pædagogiske læringsmiljøer og styrke fællesskaberne, så alle børn har deltagelsesmuligheder som skaber bedre muligheder for trivsel, udvikling og læring. Nogle gange kan det være en fordel, at barnet der er i en udsat position, gives plads og rum til at være i mindre børnefællesskaber, hvor den voksne i højere grad har mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer.

Desuden giver den pædagogiske rådgiver sparring og feedback til det pædagogiske personale, for kontinuerligt at justere og udvikle de pædagogiske læringsmiljøer i institutionen.

Derudover har vi fastlagt sparring med socialfaglig medarbejder og pædagogisk rådgiver hver 6. uge som altid inddrages og bruges ved bekymring, og som også kan kontaktes ved akut behov for sparring.

Er der stadig bekymring og brug for en bredere tværfaglig sparring, bruges de konsultative møder.

Ansaret for et muligt behov for en fokuseret indsats ift. et barns udvikling og trivsel er kontaktpædagogen, som har en særlig relation til barnet og et dagligt samarbejde og dialog med forældrene.

Et eventuelt behov for en fokuseret indsats ift. barnets/familiens trivsel og udvikling opspores og systematiseres ved kontaktpædagogens tætte relation til barnet og udarbejdelse af iagttagelser og dokumentation.

Ved bekymring for et barns trivsel og udvikling sparreres i første omgang med AKT pædagog, kolleger, ledelse og sprogpædagog altid med inddragelse af forældre. AKT-pædagogen har et særligt ansvar ift. at iagttage børnenes trivsel eller bekymring.

Derudover laves en vurdering af barnets udvikling og trivsel i dialogprofilen i Hjernen og Hjertet ved 2 år og 10 mdr. ved børnehavestart i Solsikken og igen i Tusindfryd for førskolebørnene til overgang i skolen.

Sammenhæng til børnehaven og børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Den gode overgang i Solsikken/Tusindfryd – sammenhænge i børns liv

Fra Vuggestue til Børnehave

I vuggestuen har vi valgt en struktur, der opdeler børnene i grupper efter alder - de 0-2 årige og de 2 årige. Det betyder, at de 2 årige er samlet i en gruppe, og strukturen er børnehaveforberedende, og dermed kan der skabes et målrettet pædagogisk læringsmiljø for de 2 årige.

Eksempelvis:

- Samling med fortælling, turtagning, eventyr, sprog-/bevægelses- og sanglege
- Selvhjulpethed i forhold til spisning, påklædning og leg med jævnaldrende rollemodeller
- Ture i skoven og lokalområdet og aktiviteter ud af huset, hvor alle 2 årige kan deltage sammen
- Rollelege, hvor sociale kompetencer, sprog og færdigheder udvikles i samspil med jævnaldrende
- Aktiviteter og projekter, der er målrettet aldersgruppen

I overgangen til børnehaven laves en vurdering af barnets udvikling og trivsel i dialogprofilen i Hjernen og Hjertet ved 2 år og 10 mdr., og der afholdes en forældresamtale, hvor også den kommende kontaktpædagog deltager. I denne samtale vil der ligeledes tales om forventninger til barnet og det nye børnehaveliv med leg og læring i nye fællesskaber. I overgangen vil der være en overlevering til børnehaven omkring barnets trivsel og udvikling.

Overgangen til børnehaven vil foregå med besøg sammen med en kendt voksen fra vuggestuen, og barnet kan lære de nye kontaktpædagoger at kende og kan lege med andre børn, der er kendt fra vuggestuen. Disse besøg sker løbende gennem den sidste måned, inden barnet fylder 3 år og starter i børnehaven.

Fra Børnehave til skole

Tusindfryd er huset, hvor de ældste børn leger og lærer. Her arbejder vi målrettet med overgangen fra børnehave til skole gennem et tæt samarbejde med skolen. Dette gør vi bl.a. med Minidiamanten omhandlende vredeshåndtering og fællesskab. Hertil vil der være en ressourcepædagog fra skolen tilknyttet børnehaven som med sit kendskab til børnene kan skabe tryghed for dem ved skolestart. Vi arbejder ud fra Vejle Kommunes 8 kompetenceområder jvf. www.vejle.dk/overgange.

Relationer. Barnets evne til at skabe og fastholde relationer til både børn og voksne samt indgå i og være medskaber af lege.

Robusthed og mod. Barnets evne til at møde og håndtere nye udfordringer.

Sociale spilleregler. Barnets evne til at forstå og anerkende sociale spilleregler, herunder f.eks. at hjælpe, give plads til andre og håndtere konflikter.

Forandringsparathed. Barnets evne til at aflæse kontekster og vide, hvad der forventes i forskellige kontekster; at der f.eks. forventes forskellige ting af en, når man er i en dansktime, idrætstime eller i SFO'ens forskellige aktiviteter.

Selvkontrol og fokus. Barnets evne til at tilsidesætte egne behov, arbejdshukommelse og holde fokus på en opgave.

Udtrykke følelser. Barnets evne til at udtrykke følelser og evt. behov for hjælp, herunder deltage i samtaler om afsavn, ønsker og forventninger i forbindelse med overgangen.

Sprog. Barnets evne til at kommunikere med sine omgivelser, herunder evne til at aflæse og bruge kropssprog samt interesse for tegn og symboler.

Selvhjulpenhed. Barnets evne til at mestre konkrete alderssvarende færdigheder f.eks. gå på toilettet selv, tage sit tøj af og på, holde orden i sine ting m.v.

I forbindelse med overgangen fra børnehave til skole udarbejdes der en Dialogprofil på Hjernen og Hjertet med efterfølgende skolestartssamtaler med forældre.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Inddragelse af lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn i Solsikken/Tusindfryd

I Solsikken/Tusindfryd ser vi stor betydning af inddragelse af lokalmiljøet som en del af det pædagogiske læringsmiljø i institutionen. Børnene lever i et lokalområde med stærke fællesskaber i idrætstilbuddene og det lokale bibliotek.

Vi bruger lokalområdets arealer som et læringsrum f.eks. Natur og science temaer og samler naturens materialer, der kreativt formes til spændende dyr og kranse ect. Alle børn er på ture i skoven, Sødalen, Parken og de offentlige legepladser. De ældste børn i Tusindfryd har plantekasser ved kulturhuset, som de planter til gennem årets gang.

Gennem året har vi samarbejde med plejehjemmet, hvor vi sammen med de ældre medborgere har lavet forskellige aktiviteter til stor begejstring og glæde for både børn og de ældre.

Juletraditioner med krybbespil og julegudstjeneste i kirken ses også som et samarbejde i lokalmiljøet, hvori børnenes dannelse og kulturforståelse understøttes.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om en kontinuerlig udvikling af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder.

Læringsmiljøet skal fremme børns engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse, så børnene derigennem oplever fordybelse, selvrespekt, selvtillid og selvværd.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer, der foregår sammen med andre i sociale fællesskaber, hvor børnene oplever, at de hører til.

Læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale og til lokal- og nærmiljøet.

Kommunikation og sprog

Børn udvikler deres sprog og evne til at kommunikere i de nære relationer til forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Læringsmiljøet skal derfor være sprogligt stimulerende og understøtte børns kommunikative og sproglige samspil med det pædagogiske personale og det børnefællesskab, de er en del af.

Krop, sanser og bevægelse

Børn lærer verden at kende gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Læringsmiljøet skal give alle børn mulighed for at deltage i fællesskabet og i aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Natur, udeliv og science

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke måder og få en begyndende forståelse af samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Læringsmiljøet skal inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser. Det giver mulighed for, at børn kan møde nye sider af sig selv og få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder.

Læringsmiljøet skal formidle glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis, og det skal understøtte børn i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk.

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. børnenes alsidige udvikling skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Have kontaktpædagoger til at understøtte børnenes tilknytning, deres relationer til de andre børn og oplevelse af sig selv ift. dette
- Have tydelige afsæt af børnenes spor i institutionens hverdagsliv
- Være sammen på en respektfuld og anerkendende måde
- Have indlevelse i og kunne rumme barnets følelser
- Være tydelige voksne, der guider og sætter rammer for børnenes læringsrum
- Have samling, der både understøtter børnefællesskabet og det enkelte barns deltagelsesmulighed
- Byde børn og familier velkommen hver dag
- Skabe tryghed og nærvær i relationen mellem børn og voksne og mellem børnene
- Lytte til og tale med barnet
- Skabe gode rammer for legen og alle børns deltagelsesmuligheder.
- Følge barnets perspektiv, dets initiativer og give det plads til og mulighed for udfoldelse
- Benævne barnet ved navn, se og møde det
- Benævne barnets initiativer, intentioner og følelser
- Den voksne altid har ansvaret for samspillet
- Se og imødekomme det enkelte barn med hensyn til dets behov for søvn, mad, omsorg etc.
- Være reflekterende og give feedback i forhold til egen og kollegers praksis
- Tage udgangspunkt i børneperspektivet og det enkelte barns ressourcer og kompetencer
- Bruge hinanden til faglig sparring, til at få afdækket og kvalificeret udfordringer, handlemuligheder og ressourcer
- Have et tæt og åbent forældresamarbejde
- Give børnene medindflydelse alt efter deres alder
- Understøtte alle børn i at bidrage ind i fællesskabet alt efter alder
- Inddrage børnene i alderssvarende deltagelsesmuligheder
- Give børnene mulighed for at øve sig og tage fejl, og deraf lære af dem

Vi er på rette vej, når børnene

- Kan udtrykke deres følelser
- Kan sige til og fra
- Kan bidrage med egne initiativer ind i fællesskabet
- Kan mærke deres behov og give udtryk for dem
- Har en oplevelse af, at "jeg er mig"
- Tror på sig selv og tør afprøve nye ting
- Kan bede om hjælp, når de har brug for det.
- Oplever glæde ved sig selv og egen mestring
- Deltager i fællesskabet og legen med interesse og glæde
- Har sat deres egne spor
- Har tilknytning til børn og voksne

- Kan være fordybet i leg
- Har mod til at afprøve nye ting med hjælp og støtte fra voksne og andre børn.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. børnenes sociale udvikling skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Etablere legegrupper på tværs af eksisterende venskaber og stuer med pædagogiske overvejelser og fokus på kompetence udvikling, venskaber og muligheder for at skabe nye relationer
- Læring foregår gennem hele dagen hvad enten, det er i garderoben, ved spisning, på legepladsen eller børne- og vokseninitierede aktiviteter
- Have fokus og inddragelse af børneperspektivet
- Være optaget af børneinitieret leg. Legen udvikles undervejs på børnenes præmisser, hvor de afstemmer forventninger i legen
- Give plads til at børnene på egen hånd kan iagttage andre børns leg for herigennem at øve sig på at afkode legens formelle og uformelle regler og efterfølgende afprøve på egen hånd
- Relationer bygges på ligeværd, forståelse og indlevelse som udvikler børnenes empati og selvstændighed
- Børnene er medbestemmende i relevante sammenhænge
- Møde børnene med positive forventninger, som fremmer børnenes gåpåmod og positive selvbillede
- Se forskellighed som en ressource. Vi er bevidste om at være gode rollemodeller, og at børnene spejler sig i vores bevidsthed om og syn på, at forskellighed er en ressource
- Høre til i fællesskabet gennem deltagelse og indflydelse
- Legen understøttes og udvikles i samspil med voksne og børn
- Blive præsenteret for og inkluderet i mindre og større fællesskaber

- Mødes af voksne med positive forventninger til børnene, så de har følelsen af at være en vigtig del af fællesskabet
- Vi som pædagogisk personale går foran/ ved siden af/ bagved i legen og dermed skaber deltagelsesmuligheder for alle børn
- Leg foregår i forskellige fællesskaber gennem hele dagen. Børnene deltager med deres alsidige deltagelsesniveau som bidragende og betydningsfulde deltagere i legen
- Vi sætter ord på børnenes handlinger, følelser og intentioner i lege såvel som konflikter
- Børnene har mulighed for selv at vælge aktiviteter og lege, der er meningsfulde for dem
- Børnene bliver set og hørt. Deres meninger bliver delt og forstået som værdifulde stemmer i børnefællesskabet
- Børnene guides og støttes i at fortælle om deres hverdagsoplevelser og erfaringer, hvor alt er betydningsfuldt

Vi er på rette vej, når børnene

- Tør at deltage aktivt når vi f.eks. har samlinger
- Bygger videre på de legerelationer, de voksne har etableret
- Selv begynder at tage initiativ til nye legerelationer.
- Selv kan sætte ord på følelser og intentioner i leg og konflikter

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. børnenes kommunikations- og sprogudvikling skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Være sproglige rollemodeller
- Lytte, fortælle, stille spørgsmål til deres omgivelser og lege med sproget. Vi rimer, synger, pjatter, laver jokes og forskellige udtryk for at give en begyndende forståelse for humor
- Skabe et eksperimenterende miljø, hvor børnene opnår erfaringer med at aflæse, genskabe og udvikle en passende kommunikation
- Øve sig på verbal og nonverbal kommunikation gennem legen. Gennem legen udvikles sproget
- Skabe et sprogligt visuelt læringsmiljø f.eks. gennem synlige tegn, bogstaver og billeder på stuerne
- Guide børn ind i et fællesskab, hvor de kan udvikle deres sproglige kompetencer i samspil med andre børn
- Tilbyde en vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter for at styrke sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse
- Læse bøger og inddrage børnene i forskellige historiefortællinger og dialogisk læsning
- Bevidst sætte ord på handlinger og dagligdagen over for børnene
- Understøtte og hjælpe børnene i den daglige dialog og kommunikation
- Hjælpe børnene med at forstå eget og andres kropssprog
- Tænke de sproglige læringsmiljøer ind i dagligdagen gældende for både planlagte og spontane aktiviteter
- Gentage rim og sange med fagter/bevægelse
- Italesætter, hvad vi gør og hvorfor/hvordan
- Lære børnene at skiftes til at tale og lytte ved at vente på tur
- Sætter ord på barnets intentioner, ideer og tanker
- Stille uddybende, undrende filosoferende spørgsmål, der udfordrer børnenes tankegang
- Skabe rum og rammer for den meningsfulde samtale, f. eks. til samling, spise situationer eller dialogisk oplæsning men også gribe den når den opstår spontant f. eks. på tur, i garderoben, på legepladsen
- Lege med ord og lyde i fællesskab med børnene, når vi f.eks. spiller vildkat, billede lotteri mm.
- Benævne genstande og personer f.eks. på ture "se en traktor", "mon landmanden skal hente korn til sine køer?"
- Være aktiv og levende dialog om hverdagsrutiner, følge barnets spor/ optagethed
- Give tid til at barnet selv finder en forklaring på en undring, "hvorfor triller bolden ikke op ad bakken, når den kan trille ned?"
- Rollelege med fokus på et bestemt tema f.eks. landmand – fodre dyr, bager – bage boller – far, mor og børn

Vi er på rette vej når børnene.....

- Selv sætter ord på egne og andres handlinger
- Kan aflæse andres kropssprog og agere hensigtsmæssigt
- Deltager aktivt til samling og rækker hånden op.

- Oplever en sproglig sammenhæng ved hjælp af struktur og gentagelser
- Bliver sproglig udfordret, men også oplever en følelse af succes
- Selv dyrker meningsfulde samtaler med andre børn og voksne i mindre og større fællesskaber
- Lære af hinanden i fællesskaberne
- Selv tager initiativ til sange rim og remser
- Selv tager initiativ til at tegne og skrive
- Uopfordret leger med ord og lyde

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. børnenes udvikling af krop, sanser og bevægelse, skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Bruge naturen til motoriske udfoldelser f.eks. gå på skrænter, klatre i træer og gå på forskelligt underlag
- Opfordre børnene til at øve sig i at tage den snoede vej frem for den lige vej f.eks. gå væk fra stien i skoven og gå ind mellem træerne, hvor underlaget er mere udfordrende at gå på
- Lave motorikbaner, balancebom og forhindringsbaner
- Motivere og støtte børnene til forskellige bevægelsesaktiviteter, hvor de får lov til at mærke sig selv og dermed øget psykisk og fysisk trivsel
- Gennem bevægelseslege støtte og udvikle børnenes kropsbevidsthed.
- Øve High- og Low Arousal for at lægge grundlaget for fysisk og psykisk trivsel f.eks. sanglege, lege fra Legens potentiale og lege på legepladsen
- Stimulere de tre motoriske grundsanser – den taktile sans, vestibulær – labyrint sansen og muskel-led sansen

- Stimulere kroppens sanser – synssans, høresans, smagssans, lugtesans. Når vi stimulerer barnets sanser, vil det have betydning for dets motoriske udvikling og automatisering af bevægelser
- Stimulere barnets fin- og grovmotorik
- Skabe rum og rammer i et trygt miljø for bevægelseslege gennem f.eks. musik og sang, hvor børnene udfordres og støttes
- Skaber rum og rammer for at børnene i et trygt miljø kan udfordre sig selv gennem leg og aktiviteter f.eks. børnemassage, kontrolleret tumleleg, løbeleg
- Udvikle kropslige erfaringer hvorigennem barnet kan undersøge, hvem er jeg? Hvad kan du? Hvad kan jeg? Jo større kendskab barnet har til egen krop, jo større psykisk og fysisk trivsel vil barnet opnå. Herunder ernæring, hygiejne og bevægelighed

Vi er på rette vej når børnene.....

- Selv tager initiativer til bevægelseslege inde som ude
- Afprøver og eksperimenterer med at trille ned af bakken på legepladsen og balancere på træstubbe i skoven
- Selv finder på nye bevægelseslege

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. natur, udeliv og science skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Lade børn være børn – og udforske, eksperimentere og undre sig
- Give børnene legemuligheder og oplevelser i og med naturen og gennem sansning få erfaringer med naturens vejrskifte
- Lade børn være ansvarlige over for miljøet – herunder samle og sortere skrald og samtale om affaldets betydning for naturen, får en øget bevidsthed om genbrug – vi smider ikke ud, papir skal bruges med omtanke, laver skulpturer af genbrug osv.
- Opfordre børnene til at være modige i deres eksperimenteren med naturen f.eks., når der skal findes regnorme m.m.
- Skabe et læringsmiljø med mulighed for åbne og nysgerrige spørgsmål for at fremme forståelsen af sammenhænge i naturen
- Være rollemodeller og selv udføre eksperimenterende projekter såsom ”hvad sker der, når man varmer majs-kerner?”, ”Hvad sker der, når Mentos blandes med cola”? mm.
- Anvende naturens materialer til kreative aktiviteter
- Inddrage naturen og naturmaterialer i lege
- Opleve forskelligartet natur og udeliv som byggerier med telte og bivuak
- Lære om naturen og opleve naturens gang – forår, sommer, efterår, vinter – frø, spirer, blomst, visne – æg, haletudse, frøer
- Blive inddraget i at eksperimentere, undersøge og sanse naturen f.eks. at gå med bare fødder om sommeren
- Opleve, at uderummet er et værdifuldt læringsrum med bål og naturvidenskabelige eksperimenter med vulkaner og planeter
- Opstille hypoteser med børnene f.eks. kan en legetøjsbil synke i vand, kan cola eksplodere
- Få kendskab til nærmiljøet, legepladsen, skov, vand, byen omkring os
- Få kendskab til, hvordan man behandler dyr og natur med respekt
- Er med til at plante blomster til insekter, lave insekthotel m.m.
- Snakke om økologi, og hvor maden kommer fra
- De voksne prioriterer f.eks. legepladsen som et læringsrum med gynger, kravle-muligheder, sand jord mm.
- Opleve, at de voksne igangsætter aktiviteter men også skaber rum for fordybelse og støtte op om dét, barnet selv sætter i gang
- Opleve, at de voksne er opmærksomme på, at nogen børn trives bedre ude, og der er potentiale for en god leg

Vi er godt på vej når børnene.....

- Taler om de fire årstider, når vi har samling.
- Snakker om naturen på ture.
- Passer på naturen

- Er bevidste omkring affald og sortering her af
- Deltager aktivt i bål-dag, plantedage m.m.
- Selv snakker om eksperimenter og selv kommer med ideer til forsøg og eksperimenter på egen hånd i udelivet
- Selv finder affald på legepladsen
- Behandler både dyr og natur med respekt

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Solsikken/Tusindfryds pædagogiske læringsmiljø ift. kultur, æstetik og fællesskab skal altid ses i sammenhæng med Solsikken/Tusindfryds pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer, og det understøtter børnene ved at:

- Skabe et godt læringsmiljø for kreativitet, hvor børn kan eksperimentere, øve og afprøve forskellige former for kunstarter
- Skabe et godt læringsmiljø med plads til forskellige kulturer og traditioner f.eks. mad fra forskellige lande, forskellige flag, kulturdanse
- Se og forstå forskellige kulturer som en ressource og mangfoldighed
- Anvende IT i eksperimenterende fællesskaber
- Skabe et godt læringsmiljø, der udvikler børns forståelse af egne værdier og respekt for andres.
- Skabe et læringsmiljø, hvor der sikres et demokratisk fællesskab og deltagelsesmuligheder for alle børn
- Skabe en kulturel forståelse gennem højtlesning af eventyr, optræden og teater mm.
- Opleve, at de voksne giver børnene mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og sprog
- Opleve, at de voksne støtter og guide børnene i at begå sig i forskellige arenaer
- Stifter bekendtskab med højtiderne; jul, fastelavn, fødselsdage, påske

- Give børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige materialer og udtryk.
- Snakke med børnene om deres forskelligheder f.eks. nogen spiser ikke svinekød, nogen fejrer Ramadan, nogen har flere familier
- Besøge kirker, biblioteket, teater, Økolariet, Spinderihallerne.
- Synge forskellige kultursange
- Arbejde med traditioner (påske, fastelavn, jul, efterår), ved dialog og kreativudfoldelse
- Kreativudfoldelse, hvor der afprøves forskellige materialer til dannelse af barnets eget mesterværk, hvor inddragelse af f.eks. naturgenstande, maling og pailletter er helt med til at udfordre og skabe nye ting
- Være undersøgende på nye måder at gøre ting på, hvordan siger man øjne på polsk? Holder man fastelavn i England?

Vi er på rette vej når børnene.....

- Spontant prøver at synge på forskellige sprog
- Nysgerrigt spørger, hvem bor hjemme ved jer, og hvordan ser de ud?

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Udvikling og kvalificering af det pædagogiske læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø forstås som et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag, arbejdes bevidst og målrettet med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. I udvikling af læringsmiljøerne er vi bevidste om et samspil mellem strukturelle parameter f.eks. gruppestørrelse, fysiske rammer, det æstetiske udtryk ect. og vores personlige og professionsfaglige kompetencer.

Børns udvikling, dannelse, læring, relationer og den pædagogiske praksis er levende og dynamiske størrelser uden en facitliste. Derfor arbejder vi med indsatsområder og pædagogiske forløb i forhold til det

pædagogiske arbejde og vores læreplan, hvor vi finder, undersøger og evaluerer pædagogiske fokuspunkter fra det pædagogiske læringsmiljø og vores pædagogiske praksis. Vi arbejder med 3 trin i den evaluerende praksis og perspektivering fra SMTTE modellen som pejlemærker for det videre arbejde og næste fokusområde, hvilket skaber et kontinuerligt fokus på sammenhængen mellem læring, trivsel og udvikling ift. det læringsmiljø og den pædagogiske praksis, vi tilbyder børnene. På den måde er vi reflekterende både i forhold til de læringsmiljøer, vi tilbyder, vores praksis, rammerne for vores arbejde, samværsformen og de krav, der stilles til vores profession. Konkrete handlinger:

- Der beskrives årligt prioriterede indsatsområder for det pædagogiske arbejde.
- Gennem de pædagogiske forløb og temaer inddrages læreplanstemaerne på en dynamisk måde. De enkelte teams sparrer med hinanden inden påbegyndelse af de pædagogiske forløb og temaer med en dynamisk tilgang til læreplanstemaerne. Efterfølgende vidensdeling, faglig refleksion og erfaringer i de forskellige teams, hvorefter der laves oplæg til pædagogmøder og personalemøder.
- Pædagogmøder og personalemøder med pædagogisk indhold, hvor vi både teoretisk og praktisk arbejder med et tema i forhold til vores indsatsområder.
- Intern feedback med fokus på at styrke en kultur, hvor vi øver og udvikler en faglig selvkritisk og reflekterende tilgang til tilrettelæggelse af den pædagogisk praksis.
- Facilitering af møder, der skaber rum for refleksion og videndeling.
- Sidemandsoplæring/mentorer.
- Interne møder beskrevet i vores mødestruktur, herunder pædagogmøder til faglig refleksion og vidensdeling.
- MUS og GRUS samtaler.
- Kurser og uddannelse.

Pædagogiske forløb med læreplanstemaer

Med afsæt i et fælles overordnet forløb og/eller tema arbejdes der projektorienteret og dynamisk med læreplanstemaerne, som struktureres ud fra SMTTE modellen med fokus på børns dannelse, udvikling, trivsel og læring i det pædagogiske læringsmiljø med inddragelse af alle de seks lovpligtige læreplanstemaer. De forskellige pædagogiske forløb kan både foregå på de enkelte stuer, eller de kan foregå i fællesskab på tværs af stuer og på tværs af begge huse.

Der skabes rum for vidensdeling og sparring omkring de pædagogiske forløb med inddragelse af de forskellige læreplanstemaer, de tre trin i den evaluerende praksis og SMTTE modellerne på et møde, inden de enkelte teams går i gang med forløbene. Alle teams fremlægger erfaringer, refleksioner og perspektiveringer fra arbejdet med læreplanstemaerne i de forskellige pædagogiske forløb til personalemøderne 5 gange årligt.

Pædagogisk dokumentation

Der arbejdes systematisk med Barnets Bog til hvert enkelt barn, som kronologisk synliggør barnets liv, trivsel, udvikling og læring i med praksisfortællinger, barnets eget materiale, beskrivelser og billeder. Der laves mange former for pædagogisk dokumentation i den daglige praksis og under de pædagogiske forløb med de forskellige læreplanstemaer. Det kan både være billedmateriale, praksisfortællinger,

børneproduceret materiale og helt konkrete tiltag i det fysiske læringsmiljø. Ligeledes lægges der også pædagogisk dokumentation på kommunikationsplatformen til forældrene.

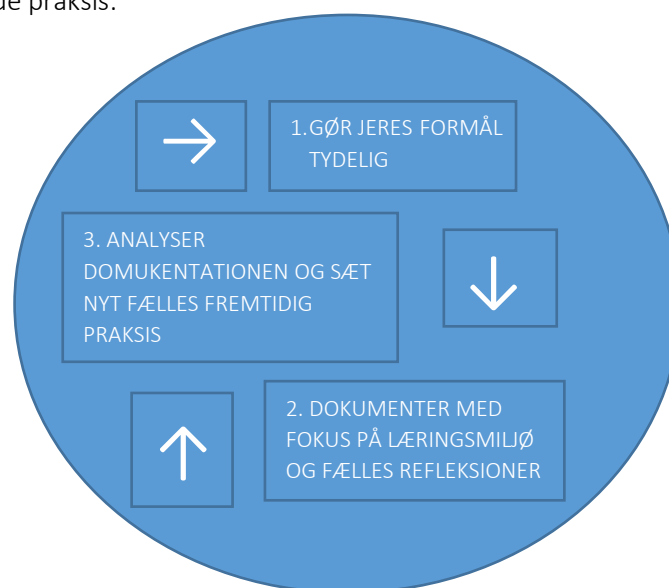
Evaluering

Evalueringskulturen i institutionen skal understøtte, at personalet udvikler en faglig selvrefleksion og en reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Fokus i evalueringen er sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, herunder hvorvidt det pædagogiske læringsmiljø fører til den trivsel, udvikling og dannelse hos børnene, som vi ønsker.

En evalueringskultur handler om at arbejde systematisk med evaluering af den pædagogiske praksis og definere, hvad vi vil holde øje med, inden vi indsamler viden og følger op på den viden, vi opnår i evalueringen. Vi forstår "kulturbegrebet" i evaluering ikke kun som en metode og teknik men også holdninger og værdier i vores institution, hvor evaluering opleves som en læreproces.

Vi arbejder med en systematisk evaluerende praksis, hvor vi sætter mål, dokumenterer det pædagogiske læringsmiljø og børns læring, analyserer dokumentationen og sætter en retning for den fremtidige praksis.

Tre trin i den evaluerende praksis:

- Evalueringen af læreplanen foregår en gang årligt til et møde i efteråret. Fokus i evalueringen er sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og den trivsel, udvikling, dannelse og læring hos børnene, som vi kan se i den pædagogiske dokumentation.
- Institutionens årlige indsatsområder evalueres til et møde i efteråret.
- Fremlæggelse af den samlede evaluering til orientering og dialog i bestyrelsen en gang årligt.
- Evalueringen af læreplanen danner sammen med dokumentationen og perspektiveringerne fra læreplansarbejdet afsæt for prioritering af det kommende års indsatsområder.
- Evaluering af læreplan lægges på institutionens hjemmeside i ultimo januar.